

AZ IRODALOM RESPUBLIKÁJÁÉRT

IRODALOMKRITIKAI GONDOLKODÁSUNK
FEJLŐDÉSE 1817—1830

I. A hazai irodalomkritika és irodalomtörténeti megközelítések megjelenése 15 —
2. Előzmények: az eredetiség-esszé fejlődése 20 — 3. Az eredetiségprogram első átfogó hazai profanizációjának 26 — 4. A nemzeti originalitás esszéje 34 — 5. Kazinczy tanítványainak útja az imitáció-elvtől az eredetiség felé 41 — 6. Először a rendiség: a lílelektika és a jellemrajzok fejlődése 57 — 7. A program áttörése és diadala 63 — 8. A hazai irodalomkritika diadala és önkörletése 67

II. KÜZDELEM AZ ÖNÁLLÓ NEMZETI IRODALOM ELVÉNEK MEGGYÖKEREZTETÉSÉÉRT, A KÖZLETTI IRODALOM SZEMPONTJÁNAK FELTŰNÉSE

1. Polgári nemzetté válás és az irodalom 67 — 2. A nemzeti irodalom programjának kibontakozása 77 — 3. Első „nemzeti irodalom” és „közlelti” íróink az irodalomról 88 — 4. Írói szerepek „közlelti” elvű „közlelti” elvű 104 — 5. Önkörlet irodalomtörténeti elméleti gondolkodásunk kezdetei 108 — 6. A hazai irodalomkritika diadala és önkörletése 118

III. AZ IRODALMI NÉPISSÉG ELMÉLETI ALAPVETÉSE

1. A „nemzeti egyetemeség” ideája. A népiesség társadalmi és ideológiai összetevői, elzményei 125 — 2. Népiességünk külföldi eszmái forrása és helye a világtörténelemben 134 — 3. A forrás népiesség ajándéka — az elméleti alapvetés 140 — 4. A paraszti felfedezés az irodalmi gondolkodásban 145 — 5. A népiesség irodalmi megjelenése 150 — 6. A népiesség irodalmi megjelenése 155 — 7. A népiesség irodalmi megjelenése 160 — 8. A népiesség irodalmi megjelenése 165 — 9. A népiesség irodalmi megjelenése 170 — 10. A népiesség irodalmi megjelenése 175 — 11. A népiesség irodalmi megjelenése 180 — 12. A népiesség irodalmi megjelenése 185 — 13. A népiesség irodalmi megjelenése 190 — 14. A népiesség irodalmi megjelenése 195 — 15. A népiesség irodalmi megjelenése 200 — 16. A népiesség irodalmi megjelenése 205 — 17. A népiesség irodalmi megjelenése 210 — 18. A népiesség irodalmi megjelenése 215 — 19. A népiesség irodalmi megjelenése 220 — 20. A népiesség irodalmi megjelenése 225 — 21. A népiesség irodalmi megjelenése 230 — 22. A népiesség irodalmi megjelenése 235 — 23. A népiesség irodalmi megjelenése 240 — 24. A népiesség irodalmi megjelenése 245 — 25. A népiesség irodalmi megjelenése 250 — 26. A népiesség irodalmi megjelenése 255 — 27. A népiesség irodalmi megjelenése 260 — 28. A népiesség irodalmi megjelenése 265 — 29. A népiesség irodalmi megjelenése 270 — 30. A népiesség irodalmi megjelenése 275 — 31. A népiesség irodalmi megjelenése 280 — 32. A népiesség irodalmi megjelenése 285 — 33. A népiesség irodalmi megjelenése 290 — 34. A népiesség irodalmi megjelenése 295 — 35. A népiesség irodalmi megjelenése 300 — 36. A népiesség irodalmi megjelenése 305 — 37. A népiesség irodalmi megjelenése 310 — 38. A népiesség irodalmi megjelenése 315 — 39. A népiesség irodalmi megjelenése 320 — 40. A népiesség irodalmi megjelenése 325 — 41. A népiesség irodalmi megjelenése 330 — 42. A népiesség irodalmi megjelenése 335 — 43. A népiesség irodalmi megjelenése 340 — 44. A népiesség irodalmi megjelenése 345 — 45. A népiesség irodalmi megjelenése 350 — 46. A népiesség irodalmi megjelenése 355 — 47. A népiesség irodalmi megjelenése 360 — 48. A népiesség irodalmi megjelenése 365 — 49. A népiesség irodalmi megjelenése 370 — 50. A népiesség irodalmi megjelenése 375 — 51. A népiesség irodalmi megjelenése 380 — 52. A népiesség irodalmi megjelenése 385 — 53. A népiesség irodalmi megjelenése 390 — 54. A népiesség irodalmi megjelenése 395 — 55. A népiesség irodalmi megjelenése 400 — 56. A népiesség irodalmi megjelenése 405 — 57. A népiesség irodalmi megjelenése 410 — 58. A népiesség irodalmi megjelenése 415 — 59. A népiesség irodalmi megjelenése 420 — 60. A népiesség irodalmi megjelenése 425 — 61. A népiesség irodalmi megjelenése 430 — 62. A népiesség irodalmi megjelenése 435 — 63. A népiesség irodalmi megjelenése 440 — 64. A népiesség irodalmi megjelenése 445 — 65. A népiesség irodalmi megjelenése 450 — 66. A népiesség irodalmi megjelenése 455 — 67. A népiesség irodalmi megjelenése 460 — 68. A népiesség irodalmi megjelenése 465 — 69. A népiesség irodalmi megjelenése 470 — 70. A népiesség irodalmi megjelenése 475 — 71. A népiesség irodalmi megjelenése 480 — 72. A népiesség irodalmi megjelenése 485 — 73. A népiesség irodalmi megjelenése 490 — 74. A népiesség irodalmi megjelenése 495 — 75. A népiesség irodalmi megjelenése 500 — 76. A népiesség irodalmi megjelenése 505 — 77. A népiesség irodalmi megjelenése 510 — 78. A népiesség irodalmi megjelenése 515 — 79. A népiesség irodalmi megjelenése 520 — 80. A népiesség irodalmi megjelenése 525 — 81. A népiesség irodalmi megjelenése 530 — 82. A népiesség irodalmi megjelenése 535 — 83. A népiesség irodalmi megjelenése 540 — 84. A népiesség irodalmi megjelenése 545 — 85. A népiesség irodalmi megjelenése 550 — 86. A népiesség irodalmi megjelenése 555 — 87. A népiesség irodalmi megjelenése 560 — 88. A népiesség irodalmi megjelenése 565 — 89. A népiesség irodalmi megjelenése 570 — 90. A népiesség irodalmi megjelenése 575 — 91. A népiesség irodalmi megjelenése 580 — 92. A népiesség irodalmi megjelenése 585 — 93. A népiesség irodalmi megjelenése 590 — 94. A népiesség irodalmi megjelenése 595 — 95. A népiesség irodalmi megjelenése 600 — 96. A népiesség irodalmi megjelenése 605 — 97. A népiesség irodalmi megjelenése 610 — 98. A népiesség irodalmi megjelenése 615 — 99. A népiesség irodalmi megjelenése 620 — 100. A népiesség irodalmi megjelenése 625 — 101. A népiesség irodalmi megjelenése 630 — 102. A népiesség irodalmi megjelenése 635 — 103. A népiesség irodalmi megjelenése 640 — 104. A népiesség irodalmi megjelenése 645 — 105. A népiesség irodalmi megjelenése 650 — 106. A népiesség irodalmi megjelenése 655 — 107. A népiesség irodalmi megjelenése 660 — 108. A népiesség irodalmi megjelenése 665 — 109. A népiesség irodalmi megjelenése 670 — 110. A népiesség irodalmi megjelenése 675 — 111. A népiesség irodalmi megjelenése 680 — 112. A népiesség irodalmi megjelenése 685 — 113. A népiesség irodalmi megjelenése 690 — 114. A népiesség irodalmi megjelenése 695 — 115. A népiesség irodalmi megjelenése 700 — 116. A népiesség irodalmi megjelenése 705 — 117. A népiesség irodalmi megjelenése 710 — 118. A népiesség irodalmi megjelenése 715 — 119. A népiesség irodalmi megjelenése 720 — 120. A népiesség irodalmi megjelenése 725 — 121. A népiesség irodalmi megjelenése 730 — 122. A népiesség irodalmi megjelenése 735 — 123. A népiesség irodalmi megjelenése 740 — 124. A népiesség irodalmi megjelenése 745 — 125. A népiesség irodalmi megjelenése 750 — 126. A népiesség irodalmi megjelenése 755 — 127. A népiesség irodalmi megjelenése 760 — 128. A népiesség irodalmi megjelenése 765 — 129. A népiesség irodalmi megjelenése 770 — 130. A népiesség irodalmi megjelenése 775 — 131. A népiesség irodalmi megjelenése 780 — 132. A népiesség irodalmi megjelenése 785 — 133. A népiesség irodalmi megjelenése 790 — 134. A népiesség irodalmi megjelenése 795 — 135. A népiesség irodalmi megjelenése 800 — 136. A népiesség irodalmi megjelenése 805 — 137. A népiesség irodalmi megjelenése 810 — 138. A népiesség irodalmi megjelenése 815 — 139. A népiesség irodalmi megjelenése 820 — 140. A népiesség irodalmi megjelenése 825 — 141. A népiesség irodalmi megjelenése 830 — 142. A népiesség irodalmi megjelenése 835 — 143. A népiesség irodalmi megjelenése 840 — 144. A népiesség irodalmi megjelenése 845 — 145. A népiesség irodalmi megjelenése 850 — 146. A népiesség irodalmi megjelenése 855 — 147. A népiesség irodalmi megjelenése 860 — 148. A népiesség irodalmi megjelenése 865 — 149. A népiesség irodalmi megjelenése 870 — 150. A népiesség irodalmi megjelenése 875 — 151. A népiesség irodalmi megjelenése 880 — 152. A népiesség irodalmi megjelenése 885 — 153. A népiesség irodalmi megjelenése 890 — 154. A népiesség irodalmi megjelenése 895 — 155. A népiesség irodalmi megjelenése 900 — 156. A népiesség irodalmi megjelenése 905 — 157. A népiesség irodalmi megjelenése 910 — 158. A népiesség irodalmi megjelenése 915 — 159. A népiesség irodalmi megjelenése 920 — 160. A népiesség irodalmi megjelenése 925 — 161. A népiesség irodalmi megjelenése 930 — 162. A népiesség irodalmi megjelenése 935 — 163. A népiesség irodalmi megjelenése 940 — 164. A népiesség irodalmi megjelenése 945 — 165. A népiesség irodalmi megjelenése 950 — 166. A népiesség irodalmi megjelenése 955 — 167. A népiesség irodalmi megjelenése 960 — 168. A népiesség irodalmi megjelenése 965 — 169. A népiesség irodalmi megjelenése 970 — 170. A népiesség irodalmi megjelenése 975 — 171. A népiesség irodalmi megjelenése 980 — 172. A népiesség irodalmi megjelenése 985 — 173. A népiesség irodalmi megjelenése 990 — 174. A népiesség irodalmi megjelenése 995 — 175. A népiesség irodalmi megjelenése 1000

**I. AZ EREDETISÉG-PROGRAM KIALAKULÁSA ÉS
KRITIKAI ÉRTELMEZÉSE 1817–1822 KÖZÖTT**

15

1. Elvi indítékok és történeti meghatározó mozzanatok 15 —
2. Előzmények: az eredetiség-eszme feltűnése 20 — 3. Az eredetiségprogram első átfogó hazai problémafelvetései 26 — 4. A nemesi originalitás eszméi 34 — 5. Kazinczy tanítványainak útja az imitáció-elvtől az eredetiségig 41 — 6. Kívül a rendiségen: a lélekrajz és a jellemábrázolás felfedezése 57 — 7. A program áttörése és diadala 63

**II. KÜZDELEM AZ ÖNÁLLÓ NEMZETI IRODALOM ELVÉ-
NEK MEGGYÖKEREZTETÉSEÉRT, A KÖZÉLETI
IRODALOM SZEMPONTJÁNAK FELTŰNÉSE**

67

1. Polgári nemzetté válás és az irodalom 67 — 2. A nemzeti irodalom programjának kibontakozása 77 — 3. Első „nemzeti” és „közéleti” írónk az irodalomról 88 — 4. Írói sors a „közmegegyezés” elve ellenében 104 — 5. Önálló irodalom-elméleti gondolkodásunk kezdetei 108 — 6. A hazai romantika diadala és önkorlátozása 118

III. AZ IRODALMI NÉPIESSÉG ELMÉLETI ALAPVETÉSE

125

1. A „nemzeti egyetemesség” ideálja. A népiesség társadalmi és ideológiai összetevői, előzményei 125 — 2. Népiességünk külföldi eszméi forrásai és helye a világirodalmi kontextusban 134 — 3. A feudális népiesség újjáéledése — és az elmélet 145 — 4. A parasztság felfedezése az irodalmi gondolkodásban 151 — 5. Népiesség és társadalmi egyenlőség 160 — 6. A Nemzeti hagyományok 163 — 7. A szerb népköltészet recepciójának tanulságai az elméletben 171 — 8. Az Aurora-népiesség 178

1. A hazai közfelfogás és a kritika. Kazinczy küzdelme a bírálathat meghonosításáért 183 — 2. Kölcsey kritikái — és a fogadtatásuk 190 — 3. Két vérbeli kritikus egyéniség: Szemere Pál és Teleki József 198 — 4. A kritika kezdődő térfoglalása 209

V. KÖLCSEY FERENC, AZ IRODALMI GONDOLKODÓ

219

1. Alkata, gondolkodói formátuma 219 — 2. Elméletének alapvonásai 224 — 3. Esztétikai műveltségének főbb forrásai 233 — 4. Új költészeteszmény felé 244 — 5. Az irodalom polgárosodásáért és nemzetivé válásáért s a polgárosodás és nemzetivé válás irodalmáért 250 — 6. Klasszicizmus és romantika, az egyetemes és a nemzeti szép eszméi között 259 — 7. Polgárosult irodalmi folyamat és a kritika 274 — 8. Programadó, összegzések 280

VI. SZEMERE PÁL ÉS KRITIKAI FOLYÓIRATA, AZ ÉLET ÉS LITERATÚRA

289

1. A költészet teremtő és kifejező funkciójának előretörése Szemere Pál irodalomkritikai felfogásában 289 — 2. Első esztétikai-kritikai folyóiratunk: a romantikus elvek és a gyakorlati kritika egységessülése 298

VII. A SZÉP BIRODALMA ÉS AZ „ESZTÉTIKAI TRIBUNÁL” HATALMA

325

1. A romantika bázisa és termőtalaja 325 — 2. A szép „különfélesége” és a felszabadító képzelet 331 — 3. Toldy Ferenc pályakezdése. Az első műelemzés: az Aesthetikai levelek 340 — 4. Bajza József pályakezdő értekezése: Az epigramma theoriája 359 — 5. A romantika kanonizálása az elméletben és a klasszicizmus visszaszorulása 373 — 6. Új európai orientációk. Szalay László Észrevételei a Muzáron III. és IV. kötetéről 386

VIII. A HISTORIA LITTERARIÁTÓL AZ IRODALOMTÖRTÉNETÍRÁSIG

403

1. A historizmus előretörése a francia forradalom után 403 —
2. A historia litteraria főbb jellemzői és felbomlása 412 —

3. Önálló irodalom – önálló irodalomtörténet. Az első kezdeményezések 415 – 4. Mailáth János ábrándja a költészet-történet egységteremtő hatalmáról: a Magyarische Gedichte 424 – 5. A magyar irodalom-történetírás „alapkönyve” – a Handbuch 437

MÉRLEG	461
RÖVIDÍTÉSEK	475
RÉSUMÉ	477
NÉVMUTATÓ	485